

ה' י"א ט"ו בשבט שנת ה'תקנ"ח
במדרש נחלת ישראל
ה'תקנ"ח

2

במדרש נראית דבר אחר ר' סימון בשם שרלה קביה לברא
 את האדם נפשו מלאך השרת כמות כמות מהם אומרים
 יצא ומהם אומרים כי שאלה חסד ואמת נפשו חסד ואמת יצא שכלו
 מלא חסדים ואמת אומר לא יצא שכלו מלא שקרים כי מה ששם הקב"ה
 נטל אמת והשליכה חרלה שנאמר ותשקך אמת חרלה אמרו לפניו רבש"ט
 אמת מזה חכמים שלך אחר הקב"ה רטני ששפלה אמת מן הארץ. והיינו
 משום רדיוע דשכל האדם ילאה להשיג האמת בזיוע בדרך שורשו ולא
 אמרו אמת מזה חכמים שלך כיון שביקר הכריאה עטר התורה והאדם
 בשכלו האנושי מהמנוע להשיג האמת האמת וכאשר יתגורר העולמות כולם
 משלמה וכד מלחמה ט"ס תורה האדם ולא יסיה ט"ס האמת הרי אמת מזה
 חכמים שלך שמתוך אמת ועל זה השיב הקב"ה וזו רטני ששפלה אמת מן
 הארץ והאמת יהיה כפי הסכמת החכמים בשכל האנושי ולשכח כבוד האלוהי
 ועיר שאפרס בסמוך האמת כי לדבר וזו היא דרכת התורה אשר נתן
 לנו תורה אמת שיהיה האמת אמת ומי שיש נטע בנפשו לפי מה שהקשה
 בדין שם כיון שיש לכל מילה כח להחיות מי שיש נטע בנפשו להחיות מיתת
 שולש איך אם הרופאים יסכימו על הסם המזיק שזה פועל ומפיל וכי משי

2

ה' י"א ט"ו בשבט שנת ה'תקנ"ח
 מלאכי השרת כותים כותים. וחבורות חבורות.
 יומם אומרים אל יצא. ומתם אומרים יצא. ההד (ס"ט)
 חסד ואמת נפשו צדק ושלום נשקו. חסד אומר יצא ושלום
 יצא שהוא עושה צדקות. שלום אומר אל יצא ושלום
 חסד. מה עשה הקב"ה נטל אמת והשליכו לארץ. ההד
 (ה'תקנ"ח) ותשקך אמת ארצה. אמרו מה'ש לפני הקב"ה. רבו
 העולמות מה אמת מזה חכמים אלוטכסיה שלך. תעלה
 אמת מן הארץ. ההד (ה'תקנ"ח) אמת מארץ תצמח. רבנו
 אמרו לה בשם ר"ה בר אביו ור' פנחס ור' הלוקה בשם ר"ס
 אומר. "מאד. הוא אדם. תהי' וירא אלהים את כל אשר עשה
 והנה טוב מאד. והנה טוב אדם. רב הנה רבה של צפרין
 אומר עד שמלאכי השרת מדינן אלו עם אלו ושתעסקין אלו
 עם אלו בראו הקב"ה. אחר לכן מה אמת מדינן כבר נעשה
 אדם. ר"ה בשם רבי איבו אמר "בדעת בראו. שברא צורכי
 מזונותיו ואח"כ בראו. אמרו מה' לפני הקב"ה. רבון העולם
 מה אנוש כי תזכרנו וכן אדם כי תפקדנו. והרא עקתא לכן מברך.

1

אונקלוס

במדבר מז קרה

בני לוי: * המעט מכם כיהקדיל
 אלהי ישראל אתכם מעדת ישראל
 לתקריב אתכם אליו לעבד את
 עבדת מושבן יהוה וקעמד לפני
 העדה לשרתם: ויקרב אתה ואת
 כל אחיך בני לוי אתה ובמשפחתם
 גם כהנה: * לכן אתה וכדעדתך
 הנערים עלי יהוה ואהרן מדי
 היום כי תלוננו תלוננו קרי עלינו:
 וישלח משה לקרא לדתן
 ואבירם בני אליאב ויאמרו לא
 נעלה: * המעט כי העליתנו מארץ
 זבת חלב ודבש להמיתנו במדבר
 כיהקדיל עלינו גם
 השתחרר: שני יד אף לא אלהינו
 זבת חלב ודבש הביאתנו ונתת לנו

3

אונקלוס

במדבר מז קרה

משה ואהרן לאמרו: * ההד
 מתוך העדה הזאת ואכלה אתם
 ברגע: * כל תפללו עלי פניהם ויאמרו
 אל אלהי הרוחות לכל בשר האיש
 אחד יחטא ועל כל העדה תקצוף: *
 * וידבר יהוה אל משה לאמרו:
 כי דבר אל העדה לאמרו העלו
 מסביב למשכן קרח דתן ואבירם:
 * ויקם משה וילך אל דתן ואבירם
 וילכו אחריהם וקני ישראל: * וידבר
 אל העדה לאמרו סורו לא מעל
 אלהי האנשים הרשעים האלה וא
 תנשכו בכל אשר להם פך תספּו
 בכלחמאתם: * וייעלו מעל משכן

4

רש"י
 (כב) אל אלהי הרוחות. יודע מחשבות לון מדתן כשר ודס מלך כשר ודס ספירה עליו מקלח
 מדינה לוי יודע מי החוטא לפיכך כשהוא טועם נפרע מכלל אלה לפניו נליות כל
 המחשבות יודע אמת מי החוטא: האיש אחד. הוא החוטא ואלה על כל העדה הקוף. אמר
 הקדוש ב"ה יסח אמת לוי יודע ומדיע מי חטא וזו לא חטא: (כד) העלו וגו'. כתרונם
 אסלקו מסביבות משכן קרח: (כה) וקם משה. (מזכר רבה) כשהוא שואל לו פנים ולא פש:

תורה תמימה

(א) מחרד העם הוא. ענין לפנינו לעיל ב"ש שלח בפסוק עד מתי לערה הרעה הוא (י"ג כ"א).
 (ב) ויקם משה וילך. אמר רב אשי. מלמד שאין מהוהין במחלוקת (א) (מהר"ם ק"א).
 (ג) סורו נא וגו'. ת"ר. הוצא לישבע. אומרים לו הרי יודע שכל העולם נודעו בשעה
 שאמר הקב"ה בסני לא תשא את שם ה' לשוא. ואם אמר הריני נשבע. העוסרים
 שם. אומרים זה לזה. סורו נא מעל אהי האנשים הרשעים האלה (א) (שמות ל"א א').

רש"י
 כני לוי. התחיל לדבר עמו דברים רבים כיון שראה קסם עורף אמר עד שלא יסתפסו שאל השכנים
 וילכו עמו ויזכר גם אל כל סולם התחיל לזכר בהם שפע נא בני לוי: (ש) ולעמוד לפני העדה.
 לשר על הדוכן: (י) ויקרב אתה. לאותו שירות שיהיה ממש שאל עדת ישראל: (יא) לכן. כשיל
 קר אמת וכל עומד העדים חלק על' כי בשלשות עשיתי לתת כהונה לזה ולזה ולא לי הרי
 המחלוקת הנה: (יב) וישלח משה וגו'. (מסדורין ק) ממלך שכן מחזיק במחלוקת שיהיה משה מחזר
 לחייתם לסלילות בדברי שם: לא נעשה. פיהם השכנים שכן נסח אלה יודיע: (יד) ותקן לו.

לעולם. איזו היא אהבה התלויה בדבר זו
 אהבת אמנון ותמר. וישאונה. תלויה
 בדבר. זו אהבת דוד ויהונתן: * (יג) כל
 מחלוקת שהיא לשם שמים. סופה
 להתקיים. וישאונה לשם שמים. אין
 סופה להתקיים. איזו היא מחלוקת
 שהוא לשם שמים זו מחלוקת הלל
 ושמאי. וישאונה לשם שמים. זו מחלוקת
 קרח וכל עדתו: * ית כל המוכה את
 הרבים. אין חטא בא על ידיה. וכל
 המחמיא את הרבים. אין מספיקן בידו

פרק ה
ל"א

6

על ישראל ואני אהיה לך למסכה (יג) כל מחלוקת שהיא לשם
 שמים סופה להתקיים. כלומר שאלה המחלוקת היא מתקיימת
 ואינם חובדין במחלוקת הלל ושמאי
 שלא חבדו. לא תלמודי ב"ש ולא תלמודי
 ב"ה. לבל קרח ומדוה חבדו. ואני
 שמעתי פירש סופה. תכלית והמבוקש
 מעניה. והמחלוקת שהיא לשם שמים
 התכלית והסוף המבוקש מהאדם מחלוקת
 להשיג האמת. וזה מתקיים כמ"ס מתוך
 הויכוח ויתברר האמת. וכמו שנתברר
 במחלוקת הלל ושמאי. שהלכה כב"ה.
 ומחלוקת שאינה לשם תכלית הגדלה
 בה היא בקשת השכרה וההבט הגיונה
 וזה הסוף אינו מתקיים. כמו שמצינו
 במחלוקת קרח ועדתו שתכלית וסוף
 כונתם הייתה בקשת הסכור והשכרה
 והיו להפך: * ית אין חטא בא על ידו. כדי שלא יהא
 הוא בנייהם ותלמודיו בן עזר: אין מספיקן בידו
 לעשות תשובה. שלא יהא ב"ש ותלמודיו בנייהם:

ה'תקנ"ח
לפני
ה'תקנ"ח
(ס' תר"ח)

מחייב לאין. ת"ש * אע"פ שנתקן ב"ש
 וב"ה בצרות ובאזיות בנמ ישר ובספק
 אשת איש ובמגרש את אשתו ולנה עמו
 בפוגדק בכסף ובשוה כסף בפרומה ובשוה
 פרומה לא נמנעו ב"ש מלישא נשים מבית
 הלל ולא ב"ה מבית שמאי ללמדך שחיבה
 ורעות נוהגים זה בזה לקיים מה שנאמר
 "האמת והשלום אהבו-ר"ש אומר נמנעו"

פרק ה
ל"א